

«Нема на світі кращого місця...»

Вийшов у світ фотоальбом «Полтавщина літературна»

Олесь Гончар писав: «Як би Ви не вважали, що добре знаєте Гоголя, він стане Вам ще ближчим, якщо відвідаєте його рідні місця».

Беручи в руки цей чудовий, воістину одухотворений фотоальбом, «відвідуєш» і рідні гоголівські місця, й усі інші куточки чарівної Полтавщини (або місцини, які належали колись до Полтавської губернії), пов'язані з іменами геніїв української та світової літератури.

Книжка переконливо унаочнює: серед українських країв Полтавщина – безперечний лідер за кількістю і значенням талантів, народжених тут. Можливо, розгадка цього феномену в красі землі полтавської, а ще – в особливій душевності й духовності люду, який населяє цю серцевинну область України.

«Нема на світі кращого місця, як Полтавська губернія. І степи, і ліси, і сади, і байраки, і щуки, і карасі, і вишні, і черешні, і всякі напитки, і воли, і добрі коні, і добрі люди — усе є, усього багацько» – так писав про Полтавщину Євген Гребінка.

І не випадково саме Полтавщина була особливо дорогою для Тараса Шевченка, дарма, що народився на протилежному березі Дніпра. Полтавський часопис «Просвіта» розповідає: «Тричі приїздив Т. Г. Шевченко в Україну і тричі відвідував Полтавщину. На Поділлі і на Волині був лише по разу, а сюди заїжджав за першої нагоди. Тому слово «відвідував» неточне. У період знаменитих «трьох літ» (1843–1845) Полтавщина була для Кобзаря як домівка: тут він і жив, і писав вірші та поеми, і займався малярством. Вірні друзі та добрі знайомі («Мій Якове добрий...» – писав про Я. П. де Бальмена) давали поетові прихисток та умови для творчої праці. По-особливому тепло і щиро ставився Тарас Григорович до краю, який виплекав Сковороду, Котляревського, Гоголя. Багато полтавських доріг і стежок проїхав і пройшов поет. Багато міст, містечок, сіл, хуторів бачив він на Полтавщині, цікавився їхньою історією, малював їх краєвиди. Коли б зібрати докупи назви всіх полтавських сіл і урочищ, що в них він тоді побував, ми мали б довжелезні реєстри».

Фотоальбом, що нарешті з'явився завдяки багаторічній праці зі збирання матеріалів для нього відомого журналіста, письменника, публіциста, фотомитця, ветерана газети «Літературна Україна» Сергія Козака, має неабияку художню і документальну вагу.

С. Козак пройшов у «ЛУ» шлях від стажера (середина 1980-х), будучи завдяки своїм патріотичним зухвальствам каталізатором відродження газети, до головного редактора. А все тому, що автор фотоальбому завжди ставив перед собою високо підняту «планку». Громадянську і професійну.

Тож і краєзнавчо-філологічна «Полтавщина літературна» вийшла такою ґрунтовною, живою і, в найкращому сенсі, академічною.

Пригляньтеся до вміщених тут фото. Автор виконав їх, безпомилково підібравши потрібний стиль композиції: світлинам притаманні ліризм, відчуття єдності минувшини й сьогодення, водночас – чіткість документа. Скрупульозна (оповідає ж бо про понад 200 письменників! А ще ж згадуються й музиканти, маляри, артисти, науковці, меценати...) творча праця над виданням увінчалася безперечним успіхом літературознавця-фотомитця.

...А про «Літературну Україну» не можна було не згадати, адже книжка вийшла у серії видань часопису, яку на волонтерських засадах підтримують соратники Івана Багряного (також родом з Полтавщини), а саме – Фундація ім. І.Багряного зі США. До речі, у 1990-х рр. С.Козак був головним редактором газети, що по війні постала за активної участі І.Багряного, – «Українські вісті». Діаспора запросила його на роботу як одного з найяскравіших публіцистів «ЛУ». Але то вже інша історія, що, як на мене, заслуговує на увагу читачів «України молоді», як, зрештою, й унікальна (не перебільшую!) книжкова серія «Літературної України».

Юрій Пригорницький,
член Національної
Спілки письменників України

(«Україна молода», 4-5 вересня 2015 р.)